

Zastupljenost odgojnih i obrazovnih sadržaja u animiranom filmu Snježno kraljevstvo

Njerš, Gabrijela

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:137:683404>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-29**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

GABRIJELA NJERŠ

**ZASTUPLJENOST ODGOJNIH I OBRAZOVNIH SADRŽAJA U ANIMIRANOM
FILMU SNJEŽNO KRALJEVSTVO**

Završni rad

Pula, rujan 2021.

SADRŽAJ

1. Uvod	1
2. Odgoj i obrazovanje u medijskoj kulturi.....	2
2.1. Odgoj	3
2.2. Obrazovanje	3
3. Film	4
4. Animirani film	5
4.1. Kako nastaje animirani film	5
4.2. Vrste animiranih filmova	6
4.3. Animirani film i djeca	6
5. Dječje razumijevanje filma	7
5.1. Procesi prilikom doživljavanja filma	9
6. Animirani film Snježno kraljevstvo	11
6.1. Bajka „Snježna kraljica“	12
6.2. Scenarij	13
6.3. Radnja filma.....	14
6.4. Produkcija	17
6.5. Animacija	17
6.6. Odgojni sadržaji u filmu Snježno kraljevstvo.....	18
6.7. Kritike	23
6.8. Nagrade koje je film osvojio	27
7. Zaključak	28
8. Literatura	29

1. Uvod

U današnje vrijeme mediji i djeca su povezani na više načina. Na djecu predškolske dobi najviše utječu animirani filmovi. Oni mogu itekako utjecati na razvoj djeteta, zbog toga su animirani filmovi pod velikim povećalom kada se puštaju u javnost. Pod velikim povećalom se našao i animirani film „Snježno kraljevstvo“ koji je potresao cijeli svijet, malu i veliku publiku. Zbog čega je taj film osvojio mala i velika srca? Na to pitanje i mnoga druga odgovoreni su ovom radu.

U ovom radu je prikazana zastupljenost odgojnih i obrazovnih sadržaja u popularnom animiranom filmu Snježno kraljevstvo. Animirani filmovi se sve više snimaju za odraslu publiku, a ne samo za djecu. Tu zaslugu ima Walt Disney koji želi privući širu publiku, zbog toga pravi animirane filmove koji će privući odraslu publiku dati zanimljivu radnju, a s druge strane ostaviti i mjesta za maštu.

U ovom radu prikazano je kako djeca shvaćaju radnju filma, kako se mogu poistovjetiti s likovima, što je njima bitno u filmu. Rad istražuje odgojne i obrazovne sadržaje koji utječu na djecu predškolske dobi. Film djeci pružna mnoštvo neproživljenih situacija, oni uče, preispituju i razmišljaju ishode situacija kako bi oni postupili. Djeca tijekom gledanja filma postavljaju pitanja na određene situacije, djeca razmišljaju o tome što gledaju, uče od filmskih junaka, poistovjećuju se s njim.

Film im pokazuje i mnoštvo neproživljenih situacija. Djeca u gledajući filma uče ishode situacija, preispituju se i razmišljaju kako bi oni postupili umjesto nekog junaka iz filma. Film omogućava djeci jedno veliko životno iskustvo bez da izađu iz vlastite kuće. Također im nudi puno avanture i informacija o nepoznatim i dalekim krajevima

2. Odgoj i obrazovanje u medijskoj kulturi

Medijska kultura se mijenja i razvija velikom brzinom, no odgoj i obrazovanje se ne mijenjaju tako brzo. Mediji su postali sastavni dio života u obiteljima. „Mediji imaju važnu ulogu u životu djece“ (Tomljenović 2016; 4). Djeca su okružena medijima od kada su se rodili. „U današnje vrijeme intenzivnih promjena mediji imaju utjecaj na to kako, kada i gdje ljudi uče. Ono što je nekad bilo dostupno samo u fizičkom obliku otisnuto na papiru ili na ekranu, sada je zapisano i uvijek dostupno (uz uvjet da imamo struju) u digitalnom obliku“ (Majdenić 2019; 25). Danas su nam sve informacije i znanje na dlanu. Medije ne treba smatrati nečim lošim, usko su povezani sa odgojem i obrazovanjem. Oni se na različite načine mogu primjenjivati u obrazovanju. Putem medija možemo učiti u slobodno vrijeme, isto tako možemo ga primijeniti i u školi i obrazovanju. Djeca putem medija traže informacije o stvarima koje ih zanimaju, o njihovim idolima. Djeca koristeći medije dobivaju informacije o svijetu i njihovom okruženju, mogu izraziti svoje ideje, misli, potrebe... Medijska kultura potiče djecu na razmišljanje o poruci koja putuje medijem.

Jedan od glavnih medija koji imaju veliki utjecaj na djecu su animirani filmovi. Animirani film ima veliki učinak na oblikovanje mladog ljudskog bića i zbog toga je pod većom kontrolom kada se pušta u javnost. Medijska kultura je povezana sa kulturom, književnosti, jezikom, komunikacijom „...-razumijevanje kulture s gledišta svakodnevnog života, s društvenoga gledišta, kulture u odnosu na popularnu kulturu i kulture u odnosu prema književnosti i ostalim umjetnostima te utjecaj kulture na oblikovanje vlastitog kulturnog identiteta“ (Majdenić 2019; 27).

2.1. Odgoj

Odgoj traje kroz cijelo razdoblje čovjekova postojanja. Ima veliku ulogu u čovječanstvu, njime se prenose društveno-povijesna iskustva, pomoću njega se prenose kultura i civilizacija na nove buduće naraštaje. Odgoj možemo definirati kao ljudsko oblikovanje čovjeka. Odgoj je tijekom povijesti omogućio razvoj ljudske zajednice. Ako odgoj gledamo s pedagoške strane možemo reći da je odgoj svjesna, društveno organizirana, namjerna, pedagoški osmišljena djelatnost. Pomoću odgoja ostvaruju se ljudske težnje za postizanje ideala kao i za odgojne svrhe. Odgoj provode mnogobrojni odgojni čimbenici: Crkva, vrtići, škole, obitelj, te odgojne ustanove. Ako ima više odgojnih čimbenika odgajanje će biti učinkovitije (Miljković, Đuranović, Vidić, 2019).

2.2. Obrazovanje

Obrazovanje je organizirani proces stjecanja znanja, vještina, navika, razvoj sposobnosti, a dijeli se na predškolsko, školsko i obrazovanje odraslih. Obrazovanje je uži pojam od odgoja, odnosno obrazovanje je bitni element odgoja. Odgoj i obrazovanje međusobno su povezani, no nisu identični. Da bi se čovjek potpuno razvio i oblikovao kao ličnost potrebno je da se obrazuje, te da potiče razvoj pozitivnih društveno-moralnih osobina. Kada se dijete rodi proces njegovog odgajanja i obrazovanja započinje odmah. Da bi mogao živjeti zadovoljno i prilagođeno društvenoj zajednici koje je član. Tomljenović (2016) smatra da dijete usvaja znanja o prirodi i društvu koje ga okružuje, da razvija prikladne vještine preživljavanja i vrijednosti nužne za opstanak i za daljnji razvoj zajednice. Kultura i mediji su itekako važni za obrazovanje, nadopunjuju se sa komunikacijom i jezikom. Sve domene moraju biti uključene u obrazovanje kako bi se dijete moglo obrazovati na pravilan način.

3. Film

Osnovno obilježje filma je slika pokreta. Pokretne slike su neuhvatljive zbog toga što je objekt osvijetljen svjetlom, a posljedice su putujuće sjene. Princip u toj pojavi zove se projekcija. Na slici 1. prikazan je prizor kao da se sastoji od 12 statičnih slika. Međutim ako pozornije promotrimo snimke na vrpci uočiti ćemo da ona ipak sadrži mijene. Gledajući ovaj prizor gledatelj u publici vidi kretanje. To kretanje je iluzija jer zapravo imamo 12 statičnih fotografija. „U filmskoj projekciji 24 pojedinačnih slika traje točno jednu sekundu“ (Mikić 2001; 11). Film u trajanju 90 minuta sadrži oko 130 000 pojedinačnih slika to je rezultat brze izmjene pojedinačnih slika. Zbog tromosti ljudskog oka, pojavljuje se perzistencija koju još možemo nazvati i upornost ljudskog vida. Ljudsko oko pamti svjetlosne podražaje kad oni zapravo više ne djeluju. „Još uvijek ne postoje objašnjenja kako smjena statičnih slika dovodi do percepcije kretanja“ (Mikić 2001; 12). Već spomenuta percepcija filma se temelji na dvije iluzije koje nazivamo iluzija kretanja i iluzija stalne slike. Za film možemo reći da je osobni doživljaj ali i istovremeno kulturni i gospodarski, društveni fenomen, zabavan i zahtjevan. Film pripada tradicionalnim masovnim medijima kao što su televizija i radio. U filmu se izražavamo pomoću slika i zvukova, on se oslanja na naše životno iskustvo on je zapravo spoznajno vrlo pristupačan. „Najviše filmova godišnje se snimi u Indiji u kojoj je rekordna produkcija zabilježena 1990. godine kada ih je snimljeno 948“ (Mikić 2001; 15).

Slika 1. Pokret zabilježen na filmskoj vrpci (prema Mikić, 2001).

4. Animirani film

Animirani film je naziv za više vrsta filmova kao što su crtani, lutkarski, kolažni, film sa animiranim predmetima. Film sa animiranim predmetima nastaje uzastopnim snimanjem pojedinačnih slika koje kasnije budu oživljene pomoću tehnike filmske projekcije. Tada nastaje život iz neživog. Sama riječ animacija ima podrijetlo u lat. *animare* što znači oživjeti. U animiranom filmu koriste se različite tehnike koje se rabe pri realizaciji pa ih svrstavamo na crtane filmove, kolažne, lutkarske, filmovi s predmetima, filmovi koji nastaju tehnikom piksilacije, animirani filmovi koji nastaju izravnim crtanjem ili nekim drugim intervencijama na filmsku vrpcu, bez uporabe filmske kamere i drugima. Animirani film paralelno se razvijao uz film, on je spoj filmske i likovne umjetnosti. „Razvojem uz film, animirani film usvaja kadar, plan, kut snimanja, zvuk i montažu, a od likovne umjetnosti, ovisno o vrsti animiranoga filma, usvaja: liniju, plohu, boju, volumen“ (Mikić 2001; 27).

4.1 Kako nastaje animirani film

Animirani film obuhvaća sve razne vrste filmova: crtani film, kolažni film, lutkarski film. Animirani film nastaje pojedinačnim snimanjem niza crteža u kojima su prikazane sve faze nekog pokreta. U tom procesu se snima crtež po crtež, a svaki crtež prikazuje dobro proračunatu fazu budućeg cijelog pokreta. Pojedinačno snimljeni crteži „projure“ kroz projektor. Brzina kojom projure je 24 kvadrata u sekundi, te zbog ustrajnosti viđenja crteži će se pokrenuti u našem viđenju. Taj postupak „faziranja“ svakog pokreta u crtežu i pojedinačnog snimanja nazivamo animacija. U animaciji se stvara pokret da bi se u reprodukciji dobio nestvarni pokret. Animirani film se smatra stanovitim prijelaznim, graničim područjem između filma i slikarstva. Animirati se može sve što se može micati pored, ispred, iza kamere snimajući sličicu po sličicu. Tako animirati možemo lutke, kutije, kolaže i drugo.

4.2 Vrste animiranih filmova

Animirani film može biti kolažni, lutkarski, predmetni i računalni. Bez obzira na podjelu animiranog filma možemo vidjeti razne likovne sastavnice kao što su linija, ploha, boja isto tako možemo vidjeti i filmske sastavnice kao što su kadar, zvuk, plan.“...animirani film ne možemo tako lako definirati i podijeliti, no u jedno možemo biti sigurni – animirani je film umjetnost sama za sebe“ (Majdenić 2019; 117).

4.3. Animirani film i djeca

Filmovi se nameću djeci već od malih nogu, zahvaljujući televiziji, a djeca s radošću prate animirane TV reklame pa tako brzo zavole crtić na televiziji. Mogli bismo reći da ulogu bakine ili djedove priče preuzima animirani film. No crtićima se ne vesele samo djeca, crtićima se vesele svi i mladi i stari. Zasluge tolike popularnosti animiranih filmova preuzima Walt Disney. Filmovi koji su popularni desetljećima i dalje oduševljavaju i mlade i stare. Uzmimo za primjer film „Dama i skitnica“ koji je snimljene 1955. godine, radnja filma oduševljava i današnju publiku. Filmski umjetnici i kritičari govore kako Disney u svojim filmovima razvija i obrađuje mit o superadaptaciji, prikazuje kako svatko može uspjeti u životu. Ova produkcija proizvodi ono što je traženo a to je zabavni čarobni svijet koji bez previše razmišljanja svatko može prihvatiti. Dijete je budući svijet i treba ga formirati te će tako ono formirati budućnost čovječanstva. Briga za dijete znači razvoj na svakoj etapi, potrebno je omogućiti djetetu da izađe iz djetinjstva na vrijeme ako skladno razvijena ličnosti s kritičkim pogledom na svijet. Nije potrebno djetetu pokazivati samo zabavne crtiće jer ga tako nećemo naučiti misliti ili zapažati prave vrijednosti (Mikić 2001).

5. Dječje razumijevanje filma

„Djeca vole film, on im pruža mogućnost istraživanja i upoznavanja svijeta odraslih u koji tako željno žele zaviriti, a to im još nije dozvoljeno“ (Mikić 2001; 208). Njima je sve u tom svijetu zanimljivo i novo pa film smatraju malom enciklopedijom u kojoj mogu pronaći odgovore. Film im pokazuje i mnoštvo neproživljenih situacija. Djeca u gledajući film uče ishode situacija, preispituju se i razmišljaju kako bi oni postupili umjesto nekog junaka iz filma. Film omogućava djeci jedno veliko životno iskustvo bez da izađu iz vlastite kuće. Također im nudi puno avanture i informacija o nepoznatim i dalekim krajevima. Dakako dijete gledajući film može naučiti o nekoj stranoj zemlji, o ljudima i njihovim kulturama, običajima, pomoću film upoznaju nove teorije, ideje, legende. Najbitnije je to što film nudi djeci i emocije koji su u filmu od velike važnosti. „Razvija empatiju i bolje razumijevanje postupaka drugih ljudi preko glavnih likova u filmu“ (Mikić 2001; 208). Djeca gledajući pokretne slike u filmu vrlo intenzivno doživljavaju radnju filma i njegovu priču, te primaju poruku iz filma. Djecu u filmu privlači vedrina, akcija, humor, nesvakodnevne situacije, filmski trikovi. Kroz film djeca razvijaju određene misaone sposobnosti: koncentraciju, opažanje, vizualnu memoriju, oblikovanje mašte i širenje emocija. „Za razumijevanje filma i njegovih vrijednosti treba pružiti potrebni filmski odgoj putem kojeg će danas mladi gledatelj a sutra odrastao čovjek moći razlikovati pravo umjetničko djelo od njegovog bijedog pokušaja“ (Mikić 2001; 209). Dijete na početku gledanja filma neće biti sigurno što to gleda, je li to možda mašta ili je stvarnost. Daljnjim gledanjem filma dijete će povezati i pronaći odgovore na sva. Djeca mlađe dobi ne mogu razumjeti film u kojem se brzo razmjenjuju kadrovi i ne mogu povezati elemente prostora i vremena. Djeca mlađe dobi i filmski trik shvaćaju doslovno. Dijete koje ne razumije neka unutrašnja stanja o sebi neće moći razumjeti radnju filma koji nema vanjsku radnju nego samo unutrašnje stanje likova.

Dijete pamti samo sadržaj koji je blizak njegovoj psihi. Nerazumijevanje prizora u filmu djeci ni malo ne smeta u daljnjem praćenju filma. Dijete gledanjem filma povećava recepcijske mogućnosti od jednostavnijeg prema složenijem. Razvoj djeteta dijelimo na tri razdoblja rano djetinjstvo, predškolski uzrast i školski uzrast te svaka faza ima određene karakteristike.

DOB DJECE	SHVAĆANJE FILMA
0 – 3 godina	- privlači ih kretanje na ekranu, šarenilo boja - uočavaju samo pojedine detalje
4 – 6 godina	- gledaju kraće filmove, najčešće animirane - shvaćaju cjelinu, a ne samo detalje
7 – 9 godina	- razumiju jednostavne filmove - zanimaju ih zgode koje film priča - sadržaj filma primaju kao istinu - najveći interes poklanjaju bajkovitim pričama - doživljaj filma popunjavaju crtanjem, modeliranjem
10 – 12 godina	- razumiju više kretnje kamere - zanimaju se za filmsko stvaranje - doživljavaju slike i fotografije - imaju veći interes za filmove s akcijskom radnjom
13 – 15 godina	- razvija se kritičnost, divljenje junaštvu, tehnici - jača interes za pustolovne filmove - pojavljuje se kult filmskih glumaca
16 – 18 godina	- aktivno gledanje filma dovodi do spoznaja umjetničkih vrijednosti - javlja se interes za unutarnji život junaka, teme o ljubavi, braku, socijalnom životu - bolje razumijevanje izražajnih mogućnosti i stvarno estetsko vrednovanje filma

Tablica 1. Odnos djece i mladih prema filmu na različitim dobnim stupnjevima (prema Mikić, 2001).

5.1. Procesi prilikom doživljavanja filma

Svi gledatelji doživljavaju filmove na poseban način jer film donosi iskustva, znanja, razvija različite interese i formira stajališta. Prilikom odrastanja čovjek prolazi kroz 4 različita procesa doživljavanja filma: participaciju, identifikaciju, distanciranje i projiciranje (Mikić 2001; 211).

Participacija se javlja kod djece mlađe dobi koja, dok gledaju film, uslijed misaonog i emocionalnog procesa sami sebe dodaju u film kao novi lik. Kod njih nema procesa poistovjećivanja s likom iz filma zbog neizgrađene ličnosti. Djeca ne mogu povezati prizore u cjelinu. Zapamte samo dijelove koji su bliski njihovoj psihi. Djeci nejasnoće i nerazumijevanje u filmu ne predstavlja veliki problem, oni prelaze preko toga. Do poruke filma i filmskog podteksta dijete mora proći dugi put i to od jednostavnijeg ka složenijem.

Identifikacija dolazi u nešto kasnijoj dobi, djeca postaju suizvršitelji radnji i zajedno s glavnim likovima raduju se, smiju i plaču. Likovi koji su simpatični gledateljima, odnosno djeci, postaju uzorima te ih oponašaju i izvan kina. Oponašaju njihov hod, govor, odijevanje i to je dobro ako je filmski junak primjer hrabrosti i uzor poštenja. Tijekom gledanja filma dolazi nažalost do negativne identifikacije, naime djeca se poistovjećuju s negativnim likom i prema njemu osjećaju simpatije.

Kod distanciranja se radi o misaonom i emocionalnom procesu, javlja se kod djece stariji od jedanaest godina o čemu svjedoči i tvrdnja djevojčice Mirne koja pohađa osmi razred osnovne škole: „Ja sam mlada pa volim kada u filmu igraju mladi jer se mogu poistovjetiti s njima i sve tako doživljavati“ (Težak 2002; 48). Kod poistovjećivanja s junakom filma djeca stvaraju mišljenja o životnim vrijednostima, opredjeljuju se pa čak i razmišljaju što će biti kada odrastu. Može se zaključiti da filmovi imaju veliki značaj za ljude, a u isto vrijeme mogu pozitivno i negativno utjecati na gledatelje. Da bi postigli pozitivne učinke kod gledanja filmova i suzbili negativne treba gledati više filmova, razviti filmsku kulturu kod djece, a ne im zabrinjavati dobre filmove iz kojih se možemo štošta naučiti.

Distanciranje se pojavljuje kod svih gledatelja koji nisu filmski obrazovani i nisu pripremljeni na to o čemu se radi u filmu. Gledatelji čitajući naslov odbijaju gledati film zbog naslova ili slike filma. Da bi se to sve izbjeglo, treba proučiti o čemu se radi u filmu, odnosno, potrebno je imati osnove filmske kulture.

Projiciranje se pojavljuje u kasnijoj dobi. Gledatelji koji gledaju film pokušat će radnju koju su vidjeli u filmu prenijeti u vlastiti život. Ovaj proces može kod nekih pojedinaca i izostati. Djeca kod prepričavanja filma dodaju neke svoje stvari kojih nije bilo u filmu. Izmišljaju imena likovima, simpatičnog junaka proglasit će poštenim i dobrim kada on to nije. Ovdje veliku ulogu ima mašta, djeca gledajući film maštaju o junaku i radnji filma te ih poslije rado oponašaju. U igri djeca često oponašaju junake s filma, o čemu svjedoči Đuro, učenik četvrtog razreda osnovne škole: „Oponašam junake iz filma o Karate Kidu i borilačkim vještinama. Umišljam da sam to ja pa se igram tako čitav dan“ (Težak 2002; 50). Da bi bio slobodan, gledatelj djetetu treba omogućiti gledanje primjerenih filmova njegovoj dobi i tako će polako steći filmsko iskustvo. Film treba gledati sa stajališta pozitivnih vrijednosti, a ne samo negativne strane ekranskih medija. Dijete bi prije postalo filmski obrazovano da se obrazovanje za medije u većoj mjeri uvede u programe odgojno-obrazovnih ustanova. Da bi se takav odgoj uspješno proveo, potrebno ga je prilagoditi razvojnim stupnjevima učenika.

6. Animirani film Snježno kraljevstvo

Animirani film Snježno kraljevstvo je 53. film iz 2013. godine u produkciji Walt Disney Animation Studija. Film je inspiriran bajkom danskog pisca Hansa Christiana Andersena „Snježna kraljica“. Disney je imao poteškoće sa bajkom „Snježna kraljica“ jer redatelji nisu mogli pronaći način da povežu i prilagode lik Snježne kraljice sa današnjom publikom. Još se u tridesetima i četrdesetima prošlog stoljeća lik Snježne kraljice je bio previše problematičan. Producent Peter Del Vecho govorio je o poteškoćama prilagođavanju Snježne kraljice: „Izvorna verzija Snježne kraljice Hans Christiana Andersena prilično je mračna priča i ne može se lako prevesti u film. Za nas je došlo do proboja kada smo Snježnoj kraljici pokušali dati zaista ljudske kvalitete. Kada smo odlučili pretvoriti Snježnu kraljicu Elsu i našu glavnu junakinju Annu u sestre, koje su dale gledateljima mogućnost da se povežu s likovima na način koji bi prenio ono što je svaki prošao i što bi se odnosilo na današnju publiku. Ovaj film ima puno kompliciranih likova i kompliciranih odnosa u njemu.

Postoje slučajevi kada Elsa radi zlobne stvari, ali zato što razumijete odakle potiče, iz te želje da se obrani, uvijek se možete odnositi prema njoj. „Nadahnuti“ znači upravo to. Tu je snijeg i led, a postoji i kraljica, ali osim toga, od nje prilično odstupamo. Trudimo se donijeti opseg i razmjere koje biste očekivali, ali to radimo na način da možemo razumjeti likove i povezati se s njim“ (Peter Del Vecho). Izvor:

https://disney.fandom.com/hr/wiki/Snje%C5%BEno_kraljevstvo#Produkcija

Slika 2. Ideja za verziju Snježne kraljice koja nije ostvarena

Izvor: https://disney.fandom.com/hr/wiki/Snje%C5%BEno_kraljevstvo#Produkcija

6.1. Bajka „Snježna kraljica“

Bajku „Snježna kraljica“ napisao je danski pisac Hans Christian Andersen 1845. godine. Andersen je u prvi plan stavio djevojčicu Gerdu i njezinog prijatelja Kaja. Bajka se temelji na prijateljstvu između ova dva lika, djevojčica je prešla šume, brda i planine kako bi spasila prijatelja koji je nestao. Na tom putovanju je pokazala koliko je hrabra i borbena, boreći se sa svim preprekama. Djevojčica se suprotstavila Snježnoj kraljici koja je začarala dječaka Kaja. Kaj više nije prepoznavao dobro i zlo, sve što je volio postalo mu je dosadno, tako i igra sa Gerdom. Dok je bio u Snježnom kraljevstvu nije osjećao hladnoću, samo je žudio za Snježnom kraljicom. S druge strane Gerda je vjerovala u Kaja znala je da ju on neće iznevjeriti, uspjela je odrediti njegovo srce sa ljubavi koju osjeća za svog prijatelja.

Crtani film „Snježno kraljevstvo“ bitno odstupa od fabule Andersenove bajke, što je omogućilo stvaranje velikog broja različitih, djeci dopadljivih likova i otvorilo mogućnosti za oblikovanje karaktera čije namjere nisu jasne odmah u trenutku njihova pojavljivanja. Filmskim izražajnim sredstvima stvorila se drugačija bajka, u drugom mediju, a o njezinoj popularnosti svjedoči i činjenica da je već dugi niz godina dio dječjeg svijeta.

Slika 3. Naslovna stranica bajke „Snježna kraljica“ ilustratorica Elena Ringo.

Izvor: <https://www.dailyartmagazine.com/snow-queen-book-illustrations/>.

6.2. Scenarij

Produkcijski tim je godinama nakon smišljanja scenarija i prilagođavanja likova i radnje izradio različite varijacije o priči Snježne kraljice. Prvi veliki korak bio je prepisivanje protagonistice filma Anne kao mlađe Elsin sestre. Time se uspostavila obiteljska dinamika u filmu. Kao glavni zaplet se rijetko koriste odnosi između sestara što se tiče američkih animiranih filmova, pa se ta povezanost između Else i Anne bilo neobično. Zatim je Dinsey sazvao „Sestrinski samit“ na kojem su sve žene koje rade za Disney Animation koje su odrasle sa sestrama, zamoljene da pričaju o svojim vezama sa sestrama. Ranije verzije su se znatno razlikovale od konačne. U originalnom scenariju Elsa je bila zla na početka filma, ona je otela Annu sa vjenčanja da joj zamrzne srce. Zatim se Elsa spustila u grad sa vojskom snjegovića kako bi Anni još jednom zamrznula srce na pravi način. Kada se grupi scenarista priključila Jennifer Lee prvi čin je uključivao Elsu da namjerno udara Annu u srce svojim moćima. Chris Buck scenarist rekao je da je originalni zaplet prikazan tako da Annu prikaže simpatičnom. U izvornom zapletu je bilo mnogo više akcijskih avantura nego komedije ili mjuzikla. Scenaristica Jennifer Lee inspiraciju za odnos između Anne i Else pronašla u vlastitom odnosu sa svojom starijom sestrom. Lee je nazvala svoju stariju sestru moja Elsa u članku Los Angeles Timesu. (Izvor: <https://disney.fandom.com/wiki/Frozen#Writing>.)

6.3. Radnja filma

Princeza Elsa od Arendella posjeduje natprirodne moći pomoću kojih može manipulirati ledom i snijegom, od njega može stvarati sve što poželi. Izvana Elsa izgleda kraljevski i staloženo, ali u stvarnosti živi u strahu od svojih moći. Taj strah od moći je sve više rastao. Elsa je imala plavu kosu, vitku građu, blage pjege po licu, za razliku od njene mlađe sestre Anne. S kojom se obožava igrati, praveći snjegovića i dvorce od snijega. Anna je zaigrana, vesela, brižna, voli svoju sestru obožava njene moći. Za razliku od Else, Anna ima narančastu kosu i izrazito vidljive pjege po licu. Sestre su nerazdvojne. Jedne noći Elsa i Anna su se igrale, Anna je preskakala snježne brežuljke koje je Elsa stvarala svojim moćima, Elsa se posklizne i slučajno pogodi Annu svojim moćima. Zabrinuti roditelji odvedu Annu do trolova. Kralj trolova zna kakve Elsa moćima ima te pomaže u liječenju Anne kojoj je izbrisao sjećanje na Elsin moći. Nakon povratka kući roditelji zabrinuti za Annu izolirao Elsu od sestre dok ne nauči kontrolirati svoje moći. Elsa provodi svoje vrijeme u sobi i odbija pričati sa Annom kako ju ne bi povrijedila sa svojim moćima. Godine su prolazile, a sestre su bile sve više udaljene jedna od druge. Jedne večeri roditelji odlaze brodom na važan put, ali zbog velike oluje poginu na moru. Nakon smrti kralja i kraljice stanje u Arendellu postaje sve teže. Kada Elsa postane punoljetna cijelo kraljevstvo se priprema za njezinu krunidbu. Ubrzo u dvorac počnu pristizati brojni gosti iz obližnjih kraljevstva. Anna na dan krunidbe kada se sva vrata dvorca otvaraju skače, pjeva od sreće te na ulici naleti na princa Hansa od Južnih mora. Na prvi pogled oboje osjete ljubav, Anna sva sretna otišla je Elsi i zatražila blagoslov no Elsa odbije Hansa i zabranjuje njihov brak. Radi odbijanja blagoslova Anna se naljuti na Elsu te se posvađaju. Elsa koja doživi veliki stres u svađi sa Annom izgubi kontrolu te stvori led po cijeloj prostoriji koja je bila puna gostiju. Svi zaprepašteni gledaju u uplašenu Elsu koja je tajila svoje moći, jedan od gostiju kaže da ju treba zatvoriti. Anna je prva krenula da pomogne sestri koja je u strahu i panici počela bježati. U svom bijegu na Sjevernu goru Elsa nesvjesno zaledi cijelo kraljevstvo, ljeto se pretvorilo u hladnu zimu. Anna kada je shvatila zašto je Elsa sve ove godine bila izolirana od nje kreće na put pronaći Elsu i pomoći joj da može odlediti cijelo kraljevstvo. Anna je dala ovlasti princu Hansu dok je ona odsutna. Elsa koja je bježi na Sjevernu goru napokon se oslobađa i prepušta svojim moćima te sva sretna obećava da se više neće vraćati, izgrađuje sebi dvorac od leda te uživa u njemu. Anna koja se uputila za sestrom na

putu susreće Kristoffa i njegova soba Svena. Kristoff je trgovac ledom te zna sve o ledu i pomaže Anni da dođe do Sjeverne gore. Kristoff i Anna na putu susreću snjegovića Olafa kojeg je Elsa nesvjesno stvorila dok je bježala na Sjevernu goru. Kada dođu do Sjeverne gore Anna pokušava pričati sa Elsom da pođe s njima u kraljevstvo da vrati ljetu, no Elsa se ne želi vratiti i ne zna kako odrediti kraljevstvo. Sva uzrujana stvara snježnog diva da otjera Annu, Olafa i Kristoffa. Uzrujana Elsa shvaća da je zaledila cijelo kraljevstvo nije u stanju kontrolirati svoje moći te ponovno slučajno pogađa Annu no ovaj put ju pogodi u srce. Elsa ne shvaćajući da je pogodila Annu bježi u svoj ledeni dvorac dok div izbacuje Annu i Kristoffa. Dok Anna, Kristoff i Olaf bježe niz goru, Anni pobijeli kosa te ju Kristoff vodi kod trolova s kojima je odrastao. Kralj trolova kada je pogledao Annu rekao je da joj je život ugrožen i da ju može spasiti samo čin prave ljubavi. Vjerujući da samo princ Hans može spasiti Annin život, Kristoff se vraća u kraljevstvo. U međuvremenu Hans je sa vojskom Arendella krenio u potragu za Annom stiže do Elsinog dvorca. Hans naredi Elsi da se preda i da pođe s njima u Arendell, Elsa se bori protiv njega i vojske no ne uspijeva ih pobijediti te ju zatoče i odvedu u Arendell. Kada Kristoff dođe od dvorca ostavlja Annu slugama te im poručuje da hitno treba princa Hansa. Anna jedva hodajući stiže do princa Hansa pada mu u zagrljaj i želi ga poljubiti. No Hans ju odbije i otkrije kako je njegova udaja bila samo namjera da preuzme vlast u Arendellu. Hans zaključa Annu u sobu, ostavljaju samu da se smrzne, te glumeći odlazi do gostiju u dvorcu i plaćući govori kako je princeza Elsa ubila svoju sestru Annu. Elsu osuđuju na smrt zbog izdaje Arendella te naredi Elsinu pogubljenje. Hans odlazi do Else koja je svezana u tamnici i govori joj kako je sve sledila, Elsa moli da ju pusti jer ne zna kako odrediti kraljevstvo. Elsa uspijeva pobjeći iz tamnice te stvori veliku mećavu. Hans kreće za Elsom s namjerom da ju ubije. U međuvremenu promrzlu Annu pronađe snjegović Olaf koji shvati što se desilo te joj pomaže da dođe do Kristoffa kako bi njega mogla poljubiti i spasiti se. Svi se nađu na fjordu na kojem je velika mećava. Hans pronalazi Elsu te joj govori kako je ubila Annu, očajna tom vijesti Elsa pada na koljena i mećava se smanjuje. Nakon što mećava potpuno prestane Anna vidi kako je Hans pored Else i vadi mač da ju ubije. Anna crpi zadnje atome snage i trči da spasi Elsu. Anna stiže na vrijeme te blokira Hansov napad i potpuno se zaledi. Elsa u čudu pogleda iza sebe i shvati da je Anna te ju grli i plače. Anna se polako počne otapati jer je njena odluka da se žrtvuje da spasi sestru čin prave ljubavi. Elsa shvativši da je ljubav ključ za kontrolirajući moći odledi cijelo kraljevstvo, snjegoviću Olafu napravi

mali oblak kako se nebi otopio, Hans šalju nazad u njegovo kraljevstvo. Sestre su ponovno zajedno. Presretna Anna poljubi Kristoffa te se dogovori sa sestrom da dveri više nikada neće biti zatvorene.

Slika 4. Filmski plakat za Snježno kraljevstvo

Izvor: https://disney.fandom.com/hr/wiki/Snje%C5%BEno_kraljevstvo#Produkcija

6.4. Produkcija

Jennifer Lee redateljica i scenaristica je surađivala sa tekstopiscima Chris Buck i Shane Morris. Zajedno su radili na završnim detaljima kako bi mogli ostaviti bolji dojam na završnicu filma pa tako i na cijeli film. Kada je najavljena promocija 29. studenog 2012. Jennifer Lee je postala prva žena koja je režirala cijeli animirani film u Walt Disney Animation Studios. Jennifer Lee je dakle radila na priči, a Chris Buck je radio na animaciji. Oboje su dijelili iste misli i osjećaje prema filmu. U studenom 2012. godine producerski tim se borio da pronađu najbolji mogući završetak radnje filma. Peter Del Vecho producent filma rekao je 2013. godine da film još nije potpuno usklađen da ima nekih scena koje nisu odgovarale kompoziciji filma, te su ponovno izrađivali scene i snimali. Kristen Bell je posudila glas jednoj od glavnih likova princezi Anni od Arendela. Jennifer Lee je rekla da je glumica Kristen Bell najbolji izbor za lik Anne. Kristen je imala već iskustva u pjevanju jer je izvela par pjesama u filmu „Mala sirena“. Snimanje pjesama u Disneyu je takav da se snime dvadesetak puta kako bi se odabrala ona izvedba koja je najpogodnija za filma. Idina Menzel je posudila glas Elsi. Menzel je imala iskustva u pjevanju jer je radila u kazalištima pjevajući razne pjesme. Idina je bila oduševljena što se u filmu radi o sestrinstvu. Prema Jennifer Lee Anna ima 18 godina, dok Elsa i Kristoff imaju 21 godinu, a Hans ima 23 godine. (Izvor: https://www.imdb.com/title/tt2294629/?ref=tt_pg.)

6.5. Animacija

Chris Buck otpočetak je znao da je najbolji za animaciju Michael Giaimo. Giaimo je radio na filmu „Pocahontas“ u kojem je bio umjetnički producent 1995. godine. Kako bi kvalitetno prikazao okolinu i vanjski prostor Giaimo je posjetio Dansku i istražio krajolik. Proučavao je područje Skandinavije pa je tako izabrao i Norvešku. Ona mu se činila najboljom za prikazivanje radnje. Tako se glavna radnja odvijala u hladnom sjevernom prostoru. Giaimo i suradnici su dobili inspiraciju od tamošnjih planina, fjordova, kulture. Animatori i stručnjaci za efekte probavali su razne haljine i suknje te su u njima trčali i hodali kako bi mogli lakše si predložiti Elsin bijeg po snijegu.

(Izvor: https://www.imdb.com/title/tt2294629/?ref=tt_pg.)

6.6. Odgojni sadržaji u filmu Snježno kraljevstvo

Film je napravljen za djecu uzrasta starijeg od pet godina. U filmu se pojavljuju zastrašujuće scene i likovi koji mogu uznemiriti gledatelje koji su mlađi od pet godina. Film traje 108 minuta te je mlađim gledateljima jako dugačak. Animirani film „Snježno kraljevstvo“ temelji se na obiteljskom zajedništvu, odanosti, samopouzdanju, ljubavi, naivnosti i hrabrosti. Hrabrost nam prikazuje Annin lik koja se sama uputila kako bi pronašla Elsu. Iako Elsa tjera Annu od sebe, Anna se ne predaje nego je ustrajna i želi biti uz Elsu, želi joj pomoći da skupa dođu do odgovora kako bi vratile ljetu u kraljevstvo. Anna pokazuje da ne treba odustati ni kada je najteže, nego treba „zapeti“ još jače. Anna je vječiti optimist, bori se za svoju obitelj, za svoje kraljevstvo. U filmu lik Else poručuje na početku filma da svaki pojedinac treba biti savršen i dobar i da ne smije pokazati slabosti. No kako se film bliži kraju Elsa se oslobodila pritiska roditelja i postaje onakva kakva zapravo jest. Elsa pjesmom „Puštam sve“ poručuje da prošlost ostaje u prošlosti i da okreće novu stranicu u svom životu. Oslobodila se i otišla na planinu kako bi bila sama sa svojim moćima, napokon može biti u cijelosti svoja. Film poručuje da je u redu biti drugačiji i da treba biti svoj bez obzira kakav netko jest. Za djecu je važno da to nauče što prije da se ne trebaju sramiti pred vršnjacima da su drugačiji. Djecu treba učiti da su svi ljudi različiti, i da je to dobro, jer da smo svi isti bilo bi nam dosadno. U filmu se javlja i lik Olafa koji na početku filma predstavlja ljubav i sreću koju su sestre imale prije nego što su se razdvojile. Olaf predstavlja zapravo dijete, djeca su nevina, naivna, puna ljubavi, radosti, uvijek pomažu jedni drugima. On prikazuje nevina i beskonačnu ljubav koju daje svojim prijateljima kroz cijeli film. Zato ga djeca obožavaju jer je sličan njima, mogu se poistovjetiti s njim. Naivan je kao i djeca, ali je zato pun topline (iako je snjegović) i uvijek tu kada nekom treba pomoć kao svaki pravi prijatelj.

Elsa i Anna očarale su mlađu populaciju svojom igrom dok su bile male, kada su pravile snjegovića. Djeca su prepoznala radost Anne i Else koju i oni osjećaju dok se igraju vani na snijegu, kada prave snjegovića. Uz to tu su i pjesme „Puštam sve“ i „Snjegovića sa mnom gradi“. U pjesmi „Puštam sve“ Elsa oslobađa svoje moći, više ih ne mora sakrivati, sav onaj nemir u njoj polako nestaje, i dok pjeva sva sretna nesvjesno je napravila snjegovića Olafa. Stvorila ga je nesvjesno jer je osjetila kako je sretna sa svojim moćima kao kada je bila mala, kada su se ona i Anna igrale, zato

je stvorila Olafa jer je osjetila tu sreću, tu slobodu što može biti ono što je, što se ne mora skrivati.

Djeca gledajući film neće shvatiti sve važne poruke koje film nudi, ali će se povezati s likovima i poistovjetiti se s njima. Djeca svoj filmski doživljaj poboljšavaju razgovorom, crtanjem, pričanjem, pjevanjem, igranjem različitih igara izazvanim filmom. Razgovor o filmu koji su gledali pomaže im da povežu neke dijelove koje nisu shvatili, da se podsjetite na neke važnije pojedinosti na koje su zaboravili. Pitanja koja možemo postaviti djeci o filmu Snježno kraljevstvo:

1. Što ti se svidjelo u filmu Snježno kraljevstvo?
2. Zašto je Elsa pobjegla iz dvorca?
3. Tko je krenuo u potragu za Elsom i zašto?
4. Tko je stvorio Olafa?
5. Koja pjesma ti je najbolja u filmu?
5. Tko je pomogao Elsi da izbací Anu, Kristofa i Olafa sa planine?
6. Kristof, Ana i Olaf su išli pitati za pomoć nakon što ih je Elsa izbacila s planine, kod koga su išli?
7. Je li Hans dobar ili loš?
8. Što se dogodilo s Anom na kraju filma?
9. Tko je odledio kraljevstvo?
10. Što bi promijenio/la u filmu?

Kako djeca predškolske dobi shvaćaju film najbolje nam pokazuje razgovor sa četverogodišnjakinjom nakon mjeseci 15 mjeseci gledanja filma Snježno kraljevstvo.

S – studentica, L – djevojčica Laura

S: Što se dogodilo u filmu?

L: Neki trolovi, sob je bio.

S: Što se još dogodilo u filmu?

L: Elsa je išla u brod koji se nasukao.

S: Je li Elsa bježala iz dvorca?

L: Da, ali ne znam zašto.

S: Što ti se najviše svidjelo u filmu?

L: Onaj snješko

S: Kako se zove taj snješko?

L: Ne znam

(Nakon razmišljanja o snjegoviću prisjeća se imena)

L: Olaf se zove!

S: Što je radio Olaf?

L: Istopio se.

S: Zašto se istopio?

L: Zato što mu je bilo vruće.

L: Je li se morao istopiti?

S: Na kraju se nije istopio jer mu je Elsa napravila oblak i padao mu je snijeg i više se nije topio.

S: Koje pjesme znaš iz crtića ?

L: Let it go.

S: Tko to pjeva?

L: Elsa pjeva.

S: Je li princ Hans bio dobar ili loš?

L: Loš.

L: Kakav je on tebi?

S: I meni je bio loš.

S: Kristof, Ana i Olaf su išli pitati za pomoć nakon što ih je Elsa izbacila s planine, kod koga su išli?

L: Oni su mi najdobriji .

S: Gdje su oni išli?

L: Išli su se penjati na stijene, nisu mogli doći na vrh i poskliznuli su se i Elsa i Anna su išle s njima.

S: Tko je na kraju spasio kraljevstvo?

L: Ne znam

S: Što se dogodilo na kraju crtića?

L: Htio ju je lupit, ne znam tko. Tko je Anu htio lupit kada se zaledila?

S: Princ Hans ju je namjeravao lupiti.

L: Aha

S: I što se onda dogodilo?

L: Ljubav, Ana se odledila, Elsa ju je slučajno malo zaledila.

S: I kako se odledila Anna?

L: zagrlila ju je.

L: ja sam Elsa, imam haljinu koja mi je velika.

Djeca najviše pamte scene koje su dinamičnog zbivanja te likove koji su junaci filma. Djeca se poistovjećuju s likovima filma zbog toga djevojčice vole Snježno kraljevstvo jer se mogu poistovjetiti sa Elsom, još ako imaju i sestru mogu se potpuno uživjeti u ulogu da su one Else sa moćima. Iz razgovora vidimo kako se djevojčica ne sjeća svih scena i da ne povezuje scene, zapamtila je ono što je njoj bilo blisko za shvatiti. Shvatila je poruku na kraju filma da je prava ljubav pobijedila, djeca najbolje znaju što je ljubav jer su neiskvareni ne znaju za mržnju. Isto tako razlikuje dobre i loše likove u filmu. Zna da je princ Hans loš iako se ne sjeća točno što je napravio.

Djeca starije dobi će uspjeti povezati poruku na kraju filma, da je obitelj važna da je to ona prava ljubav, te će isto tako shvatiti cijelu radnju filma. Poruke koje nam film nameće su: - Nemoj isključiti iz svog života osobe koje voliš.

- Za neke ljude se vrijedi istopiti.
- Slijedi svoje snove iako se čine nemogućima.
- Pusti prošlost da ostane u prošlosti, gledaj budućnost.
- Budi uvijek svoj.
- Ljubav je najveća moć koja sve pobjeđuje.

Navedene poruke možemo analizirati i pričati sa djecom, pitati ih koja poruka im se najviše sviđa, što nam poruke govore, jesu li sami shvatili poruke. Djeca će se prepoznati u tim porukama, možda ne svi, ali većina njih sigurno hoće, svako na svoj način.

Odrasli pak će se moći na više razina poistovjetiti s filmom i s likovima filma. Shvatit će bit filma te poruku koju šalje. Odrasli će povezati radnju na svoj život moći će usporediti svoje odnose među obitelji, te će se podsjetiti što njima obitelj znači. Kako je popularan među djecom „Snježno kraljevstvo“ je popularan i u odraslom svijetu. Disney je radio film za djecu, ali isto tako je radio i za odrasle, htjeli su obuhvatiti što širu publiku. Da ispitamo djecu i odrasle o filmu njihovi odgovori će se naravno uveliko razlikovati.

Disney nam po prvi put pokazuje kako princeza spašava drugu princezu, da nema princa koji će ju spasiti. Ljudi su podijeljenog mišljenja, ali većina ih se slaže da se treba više ovakvih filmova snimati, koji nose pozitivne poruke i prikazuju kako princeze ne mora uvijek spašavati princ na bijelom konju. U prijašnjim Disneyevim filmovima možemo vidjeti da je uvijek jedna princeza dobra, uvijek ima dobre namjere no „Snježno kraljevstvo“ predstavlja dvije princeze koje imaju dobre namjere koje su spremne pomoći i biti tu jedna za drugu. Jedini loš lik je prikazan u liku princa Hansa. Ovaj film može predstavljati prekretnicu budućim naraštajima filmova za djecu. Djeca predškolske i školske dobi vole ovaj film jer je napet do samog kraja. Neočekivan rasplet i junakinja filma Anna dopadljivi su elementi filma. Nije izostavljena ni romantična priča. U ovom slučaju je to ljubav koja se polako stvara između Anne i Kristoffa. Naravno film ima sretan završetak, svi su pronašli ono što su tražili. Kada analiziramo likove na početku i na kraju filma vidimo veliku razliku. Na početku filma svi traže ljubav, svaki lik na svoj način uspijeva pronaći ljubav do kraja filma. Anna

sva uzbuđena jer će prisustvovati pravom balu, što će se družiti s gostima, te se nada da će upoznati onog pravog. Anna iz velike želje da pronađe ljubav svog života zaljubljuje se u prvog kojeg upozna. No tijekom filma bolje upozna Kristoffa, postaju prijatelji koji osjećaju nešto jedno prema drugom. Ljubav između Anne i Kristoffa se potvrđuje na kraju filma kao što smo mogli i očekivati. Elsa pak s druge strane pronalazi sestrinsku ljubav na koju je zaboravila sve ove godine. O princ Hansu tek na kraju otkrivamo da je tražio Anninu ruku samo zbog nasljedstva da može postati kraljem.

6.7. Kritike

Rotten Tomatos, IMDB, Metacritic su jedne od najpoznatijih i može se reći najpouzdanijih stranica što se tiče kritika, recenzija o filmovima, informacijama i vijestima o filmu. Kritike se pišu da budu korisne prije i poslije gledanja filma. Svi možemo podijeliti svoje mišljenje o filmu, no to nas ne čini filmskim kritičarima. Stručni filmski kritičar mora razumjeti i analizirati film koji gleda. On obraća pažnju na svaki detalj u filmu, od slike, animacije, pjesme pa sve do glume. Znanje o snimanju filmova pomaže filmskom kritičaru da napiše dobre kritike, da one budu korisne čitateljima. Mnogi filmski kritičari su počeli pisati kritike kao hobi, jednostavno su voljeli gledati filmove te davati svoja mišljenja. Gledanje što više filmova i čitanje kritika od drugih kritičara je ključ da se postane dobar filmski kritičar. Praksa je u svakom poslu važna pa tako i ovdje, vježbanje pisanja kritika omogućuje što bolje napisane filmske kritike. Jedan od najpoznatijih filmskih kritičara je Roger Ebert koji je započeo svoju karijeru 1966. pišući za Chicago Sun-Times Sunday magazin. 1975 postao je prvi filmski kritičar koji je osvojio Pulitzerovu nagradu. Jedan od najutjecajnijih filmskih kritičara je James Agee. Bio je američki romanopisac, novinar, scenarist i filmski kritičar. Njegov autobiografski roman „Smrt u obitelji“ je osvojio Pulitzerovu nagradu. Judith Crist je prva žena koja je pisala filmske kritike, prepoznali su je po njenim kritikama koje je pisala u New York magazin, New York Herald Tribune. Prva je žena čije su filmske kritike objavljene široj publici, a ne samo u ženskim časopisima.

Filmske kritike za animirani film „Snježno kraljevstvo“ su većinom dobre i pozitivne. Filmski kritičar Todd McCarthy koji piše za The Hollywood Reporter u svojoj kritici napisao je sve o filmu, od animacije, priče, scenarija, mode do usporedbe sa Andersenovom bajkom Snježna kraljica. McCarthy je rekao „Analizirajući svaki detalj ova pametna modna bajka je odlično napravljena sa tradicionalnom Andersenovom bajkom „Snježna kraljica“, ova bajka prikazuje stav i žensku moć koju obožavaju djevojčice i njihove majke. Bez pitanja ovo je pravi mjuzikl sa osam originalnih pjesama koje su spremne za pozornicu kada dođe njihovo vrijeme. Najnaporniji dio ovog filma je to što su scenaristi uveli tinejdžerske amerikanizme u Annin lik. Annin dijalog je pun „znaš ono“ i tako dalje, koje njezini roditelji ne izgovaraju, gdje ih je mogla pokupiti ?“

(Izvor:<https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-reviews/frozen-film-review-652699/>.)

Filmska kritičarka Betsy Sharkey koja piše za Los Angeles Times je napisala „... Snježno kraljevstvo je ledeni spektakl zabave već pri prvom gledanju. Tematika ovog filma je borba između ljubavi i straha. Odluka započinje putovanjem kada Elsa bježi od Arendella, ostavlja kraljevstvo u dubokom snijegu, a Anna ju traži. Ovdje je prikazan i humor koji nam film prikazuje. Puno je razloga za pogledati ovaj film, ne mogu ih sve nabrojati – poput pahuljice, odnosno nalet pahuljica.“ (Izvor: <https://www.latimes.com/entertainment/movies/moviesnow/la-et-mn-frozen-20131122-story.html>.)

Filmske kritike može pisati bilo koja osoba koja se registrira na stranicu Metascore, na sljedećem linku <https://www.metacritic.com/movie/frozen-2013?ftag=MCD-06-10aaa1c>.

Na stranici su prikazane kritike i recenzije sa strane stručnjaka filmskih kritičara i prikazane su recenzije i kritike gledatelja. Izdvojit ću samo neke od kritika koje su gledatelji napisali:

- „Odličan film za bilo koju dob“.
- „Najbolji Disney film ovog desetljeća“.
- „Ruke dolje za jedan od najboljih filmova...po mom mišljenju puno bolji od „Kralja lavova“.
- „Odlična animacija, glazba, pjesme, likovi i priča...“
- „...uživat ćete u odličnoj animaciji. Da ne spominjem sve smiješne scene“
- „Ovaj film je točno onakav kakav Disney film treba izgledati, sladak, jednostavan, zanimljiv, lijep i karizmatičan sa kolekcijom dobrih pjesama...“
- „Kao Disneyev obožavatelj, i koji ima dvije sestre ovo je film koji će gledati sve generacije.“
- „Ovaj film ću gledati ponovo i ponovo.“

Kada usporedimo filmske kritičare i kritike gledatelja možete uočiti vrlo slične kritike, napisane recenzije. Mišljenja o filmu su podjednaka, svi su uživali gledajući film, može se reći da je Disney napravio jedan izuzetno dobar film sa raznolikim sadržajem, koji je pun iznenađenja i koji je nadmašio očekivanja cijele publike.

Tablica 2. prikazuje ocjene ljudi na film „Snježno kraljevstvo“. Ocjene su dali djeca, mladi i stari iz cijelog svijeta. U tablici 2. vidimo koliko je sudionika sudjelovalo u recenziranju filma sa stranice Internet Movie Database. Ocjene se mogu dati 0 -10.

Dob	Svi	Maloljetnici	18 - 29	30 – 44	45 +
Sva populacija	7.4. 580.930	6.9. 534	7.6. 144.251	7.4 204.185	7.4 41.584
Muškarci	7.3. 284.243	6.7. 86.192.	7.4. 86.192	7.3 141.547	7.3 30.903
Žene	7.8. 139.019	7.3. 136	7.9. 54.857	7.8 59.419	7.7 9.900

Tablica 2. Prikaz ocjene populacije za film „Snježno kraljevstvo“
Izvor: https://www.imdb.com/title/tt2294629/ratings/?ref=tt_ov_rt

Iz tablice vidimo da se cijeloj ženskoj populaciji film više sviđa od muške populacije. Također vidimo da se populaciji 18 – 29 najviše sviđa film, i ženska i muška populacija je dala najvišu ocjenu u ovoj dobi. Iz toga možemo zaključiti da najbolje shvaćaju radnju filma, mogu se poistovjetiti s njim. Također vidimo da su djeca dala najmanje ocjene, iako je film namjenjen prije svega djeci pa tek onda ostalima. Kad se zbroje sve recenzije i ocjene dobijemo 7.4. kao ocjenu za film „Snježno kraljevstvo“ što nam potvrđuje službena stranica IMDB.

6.8. Nagrade koje je film osvojio

Najveća i najvrjednija nagrada koju je film Snježno kraljevstvo osvojio je nagrada Oscar za Najbolji animirani film godine, isto tako osvojio je Oscara u drugoj kategoriji za Najbolje postignuće u glazbi napisano za Motion Pictures za originalnu pjesmu „Let it go“.

Film je osvojio i 2 BAFTA nagrade i to za Bafta dječje glasovanje i za Najbolji animirani film. Također osvojio je i BFCA nagradu po izboru kritičara za najbolji animirani film 2014. godine.

Film je osvojio i Zlatni globus za Najbolji animirani film te najvrjedniju nagradu s područja glazbe Grammy nagradu za Najbolju pjesmu napisano za Visual Media za pjesmu „Let it go“.

Od navedenih nagrada film je osvojio 81 nagradu i bio je nominiran za 60 nagrada. Ovakav uspjeh nije zabilježen od animiranog filma „Priča o igračkama 3“ koji je snimljen 2010. godine.

(Izvor: https://www.imdb.com/title/tt2294629/awards?ref_=tt_gl_sm.)

7. Zaključak

Jedan od glavnih medija koji imaju veliki utjecaj na djecu su animirani filmovi. Animirani film ima veliki učinak na oblikovanje mladog ljudskog bića i zbog toga je pod većom kontrolom kada se pušta u javnost. Djeca gledajući pokretne slike u filmu vrlo intenzivno doživljavaju radnju filma i njegovu priču, te primaju poruku iz filma. Djecu u filmu privlači vedrina, akcija, humor, nesvakodnevne situacije, filmski trikovi. Kroz film djeca razvijaju određene misaone sposobnosti: koncentraciju, opažanje, vizualnu memoriju, oblikovanje mašte i širenje emocija. Film nudi djeci emocije koje su u filmu od velike važnosti.

Animirani film „Snježno kraljevstvo“ temelji se na ljubavi prema obitelji, na odanosti, samopouzdanju, ljubavi, naivnosti i hrabrosti. Djeca gledajući film neće shvatiti sve važne poruke koje film nudi, ali će se povezati s likovima i poistovjetiti se s njima. Djeci se može pomoći da svoj filmski doživljaj nadograde razgovorom, crtanjem, pričanjem, pjevanjem, igranjem različitih igara izazvanim filmom.

Promatrajući filmske kritike, ali i kritike običnih gledatelja, možemo zaključiti da su njihova mišljenja podijeljena, ali većina ih je pozitivna. Detaljnijom analizom filma može se zaključiti da je njegova vrijednost, između ostaloga, u odgojnim i obrazovnim vrijednostima koje mogu ponuditi najmlađim gledateljima.

8. Literatura

1. Došen-Dobud A. (1979.) *Odgoj i obrazovanje u dječjem vrtiću*. Zagreb: Pedagoško književni zbor.
2. Ilišin V., Bobinac A., M., Radin F. (2001.) *Djeca i mediji*. Zagreb: Idiz.
3. Konig E., Zedler P. (1998.) *Teorije znanosti o odgoju*. Zagreb: Educa.
4. Majdenić V. (2019.) *Mediji i tekst i kultura*. Zagreb: Ljevak.
5. Mikić K. (2001.) *Film u nastavi medijske kulture*. Zagreb: Educa.
6. Miljković D., Đuranović M., Vidić T. (2019.) *Odgoj i obrazovanje iz teorije u praksu*. Zagreb: IEP D2; UFZG
7. Peterlić A. (2000.) *Osnove teorije filma*, III. izdanje. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
8. Težak S. (2002.) *Metodika nastave filma na općeobrazovnoj razini*. Zagreb: Školska knjiga
9. Tomljenović R. (2016.) *Djeca i mediji: knjižica za roditelje i skrbnike djece*. Zagreb: Agencija za elektroničke medije3
10. Žderić J. (2009.) *Medijska kultura djece i mladih: mogućnosti i zamke*. Zagreb: Sretna knjiga.

Članci

1. McCarthy T. (2013.) Snježno kraljevstvo: Filmski pregled. *The Hollywood Reporter*. Dostupno na: <https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-reviews/frozen-film-review-652699/>. [Pristupljeno 11.09.2021.]
2. Sharkey B. (2013.) Recenzija: „Snježna“ i ledena zabava već od prve pahuljice. *Los Angeles Times*. Dostupno na: <https://www.latimes.com/entertainment/movies/moviesnow/la-et-mn-frozen-20131122-story.html>. [Pristupljeno 11.09. 2021.]
3. Sindik J. (2011.) Kako roditelji percipiraju utjecaj medija na predškolsku djecu? *Znanstveno stručni časopis za novinarstvo i medije*. [Online] Vol. 18 (god. 18, br.1). Str. 5-32. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/127108> [Pristupljeno 24.04.2021.]

Mrežne stranice

1. Australian Council on Children and the Media (2012.) *Frozen*. Dostupno na: <https://childrenandmedia.org.au/movie-reviews/movies/frozen> [Pristupljeno 24.04.2021.]
2. Disney Fandom Hrvatska (2005.) *Snježno kraljevstvo*. Dostupno na: https://disney.fandom.com/hr/wiki/Snje%C5%BEno_kraljevstvo [Pristupljeno 24.04.2021.]
3. Internet Movie Database (1990.) *Frozen*. Dostupno na: <https://www.imdb.com/title/tt2294629/> [Pristupljeno 24.04.2021.]
4. Rotten Tomatoes (1998.) *Frozen*. Dostupno na: https://www.rottentomatoes.com/m/frozen_2013 [Pristupljeno 24.04.2021.]
5. Kia-Keating, M. i Uhls, Y. T. (2015). The Science of Why Your Kids Can't Resist Frozen *Time*. <https://time.com/3656230/why-kids-cant-resist-frozen/> [Pristupljeno 25.05.2021.]

SAŽETAK

U radu se razmatraju mogućnosti korištenja animiranoga filma u kontekstu odgoja i obrazovanja na primjeru crtanoga filma „Snježno kraljevstvo“. Definiran je film kao medij koji ima veliki utjecaj na djecu, a poseban je naglasak na crtanom filmu kao podvrsti animiranoga filma. Analiziran je crtani film „Snježno kraljevstvo“ s obzirom na filmska izražajna sredstva, te su izdvojene poruke filma koje mogu odgojno utjecati na djecu. Film je kontekstualiziran i s obzirom na specifičnosti dječje recepcije filma, a navedene su i aktivnosti koje mogu djeci predškolske dobi olakšati razumijevanje filma kao cjeline. U radu su navedeni osvrti filmskih kritičara i prosječnih gledatelja objavljenih na specijaliziranim internetskim stranicama koji govore u prilog popularnosti ovoga crtanoga filma među djecom, ali i odraslima.

SUMMARY

In this paperwork are considered possibilities of animated movie in context of education in example of „Frozen“. Movie is defined media with big influence on children, especially there is emphasis on cartoon as subgroup of animated movie. The movie „Frozen“ has been analysed considering movie resources, also there are messages in the movie that can have influence on children education. Also there are some activities that can make easy to understand movie for preschool children. There are reviews by film critics and viewers critics, published on internet sites, critics are positive and speak about benefits of the movie.